

TÜKÖR VI. 4316–4357., 4360–4361. 1914. dec. 8. – *Sacher-ház* – a Nádor utcában található. – *egyszer váltottak egy hónapban* – mikor 1900-ban Móricz felkerült Pestre, itt lakott albérletben. – *Szikra* – Teleki Sándorné (1864–1937) író. – Váradi Antal (1854–1923) író, költő, újságíró. – Pekár Gyula (1867–1937) író, tárca nélküli miniszter. – Lampérth Géza (1873–1934) költő, író. – Pakots József (1877–1933) író, újságíró. – Neugebauer László (1845–1919) műfordító, újságíró. – *Babitsnak juttatta a verses Miatyánkot* – Babits Mihály: VERSEK ELŐSZAVAKKAL. (*Nyugat*, 1915. nov. 16.) A MIATYÁNK. 1914 című vers előtt a következő sorok olvashatók: „*Egy bécsi műintézet megbízásából, egy múlaphoz, adott ötlet szerint készítettem, egy hasonló német kiadvány párja gyanánt. Minthogy a műlapot inkább csak vidéken terjesztették, számosan levélben értesítettek, hogy a költeményt nem tudják megszerezni. Ez jogosítja ítemi közzétételét.*” – Szilágyi Géza (1875–1958) költő, író, újságíró. – *Egy könyvem jelent meg most* – Lampérth novelláskötete: AZ ÉN RÓZSÁIM. – Ferenczy Ferenc (1861–1930) drámaíró. – Ferenczy Valér (1885–1954) festő. – Ferenczy Béni (1890–1967) szobrász. – Cziráky Béla (1852–1911) főispán, főudvarmester. – László Mihály (1849–1932) író, országgyűlési képviselő 1878-ban nyitott magángimnáziumot.

(Folytatása következik.)

Bertók László

BOLDOG LEHETETT VOLNA, IGEN

Boldog lehetett volna, igen, s talán boldog is volt, csak nem merte kimondani, mi több, bevallani sem, tehát annak rendje-módja szerint át sem élte. Mintha attól félt volna, hogy ha elengedi magát, ha átengedi magát a ritka (a váratlan?, az ismeretlen?) érzésnek, ha elhiszi, hogy ez az a lelkiállapot (elégedettség?, beteljesülés?), aminél nincs, nem lehet tökéletesebb, akkor vége, akkor azonnal megszakad, elszáll, összezavarodik, hiszen azt sem tudja, hogy valójában mi történt (történik). Valami határtalan, fölfoghatatlan (élet előtti?, utáni?) viszonylatba (helyzetbe?, felelőtlenségbe?) lőködött, ölelődött, amiről nem volt képes eldönteni, hogy juttalom-e, vagy előleg csak, amit előbb-utóbb vissza kell fizetni, meg kell szolgálni majd? S mi van, ha csupán az emlékezete, vagy az elszabadult (túlzásra hajlamos?, öntörvényű?) fantáziája játszik vele, s hülyíti bele a tudat alatti, a paradicsomi(?), a növényi(?), az állati(?) „valóságba”? Vagy ha a vére (a vérkeringése) akadt el egy meszes agyi szorosban, s a szomszédos (a felelős) sejtek kábították, altatták el, hogy amíg lótnak-futnak, oxigénnel,

időjárás fronttal, kozmikus részecskékkel, egyebekkel konzultálnak, kicserélik (áthidalják) a hibás szerkezeteket, nyugodtan dolgozhassanak, tehát álmodik csak? Az már eszébe sem jutott, hogy valami a fogantatásakor, vagy még régebben cseszelődött el benne, esetleg ő maga rontotta el végzetesen valamelyik érzékelőjét, fenekelte be a végtelenen a nyílást, hogy egyenes következmény is lehet a tapló (a tompaság, a bizonytalanság), s úgy kell neki, ha nem tud felszabadultan örülni, együtt lüktetni a kielégüléshez (a kiegyenlítődséghez?, a teljességhez?, a megmaradáshoz?) nélkülözhetetlen pillanattal, ha képtelen eldönteni, hogy (akármit mond, dadog, képzeleg róla) boldogság-e, amiről utólag derül ki, hogy valószínűleg az volt.

Rába György

AZ ÓRANGYAL NYOMÁBAN

Órangyalom orvul dezertált
kámforra vált kézen-közön
egy alattomos szürkülettájt
hírszóró ajkon káröröm
testőröm tömeg erdejében
tűnt el így tengnem ellenéden
fürkészem azóta nyomát

Meglehet blúzok duzzadozva
rejtegetik a bujdosót
leplük alatt más vigalomra
leleplezik tán csali szók
s nevet majd rám a nekem írott
eggyé rendelteké a légyott
csak egy illat maradt velem

Rövidnadrágok miniszoknyák
kerestem lélekvezetőt
köztetek szívek visszhangozták
szavam céltáblám visszalőtt
hitték igém tévedhetetlen
s kormányosukra lelve bennem
ujjközelben máris a dokk

A történetek párbeszéde
nekem is osztott szerepet
kerekét oldó szökevényre
magam nem emlékeztetek
ne kutakodjon más hiába
sóvárgása bennem találja
legalább révkalauzát

A TEST TRIUMFUSA

Ó a lángelme ez a test
az én testem kieszeli
utánozhatatlan tudós
találmányait cselei
kifognak az orvosokon
megneveznek s mert egyszeri
a menetrend sohase hinnéd
előbb tudod nála a dzsinnét

Bár keresztülvilágítottam
számos kiötlött fabulát
túltettek képzeletemen
a leleményes nyavalyák
latin nevezetekkel
oly bonyolulttá írta át
a testem drámámat ki vélné
megoldatlan ponyvaregénnyé

A SZIRÉNEK

Ahogy tovaenyésznek
ráeszmélek ők voltak a szirének
hétköznapiokban néhány óra ünnep
hogyan visszarévedve most is örüljek
egyik a metrón fülemben dudolva
dalát utóbb románcá aranyozta
másik tíz deka franciasalátán
juházott hozzám szelid kezesbárány
rágalom hogy végződtek halfarokban
deréktől le ott édenbe jutottam
nem örvénybe nem is zátonyra vontak
emlékezni rájuk piros betűs nap
mikor ma sehol föld a szemhatáron
szirének trillájára visszavágyom

Imre Flóra

PLATONIZMUS

IV

combon felkaron érthetetlen
domborodó mágnes-izom
amelytől vasreszelék lettem
talpig feszültség fájdalom

hogyan nem nem tapadhatok hozzá
legnagyobb felületemen
atomjaimban válva azzá
aki a testi szerelem

hogyan ott van köztünk az üveglap
s én ahogyan kiszámítható
úgy leszek épp az az alakzat
az erővonalaitól

s nevetve lelket fizikát
apró fények szikráztak át

V

apró fények szikráztak át
a testemen a közeledben
gyöngéd kis diszharmóniák
gyötrődőn gyönyörű szerelmem

mégis unio mystica
távolságok és közelségek
s én a sötétben általa
áttetsző s átderengő részed

és lettem te és a tied
pusztán csak hogy nagyon szerettem
ami vagy veled s nélküled
ott pulzál folytonosan bennem

akár még bőrhöz se érve
a felületek szenvedélye

Milan Kundera

A LETÉPETT FÜGGÖNY

Részlet

Réz Pál fordítása

Szegény Alonso Quijada

Egy szegény falusi nemes, Alonso Quijada elhatározta, hogy kóbor lovagnak csap fel, és felveszi a Don Quijote de la Mancha nevet. Hogyan határozzuk meg az identitását? Egy ember, aki nem ő.

Elrabolja egy borbélymestertől a réztányérját, és azt a saját sisakjának tekinti. Később a mester véletlenül éppen abba a kocsmába nyit be, ahol Don Quijote üldögél társaságával; meglátja borbélytányérját, vissza akarja venni, de a büszke Don Quijote nem hajlandó borbélytányérnak látni a sisakot. Ez a látszólag oly egyszerű tárgy hirtelen fontos problémává lesz. Egyébként is: hogyan lehet bebizonyítani, hogy egy borbélytányér, ha a fejünkre tesszük, nem sisak? A vidám kompánia, amely jót mulat a helyzeten, azt gondolja, hogy az igazság kiderítésének egyetlen objektív módja van: a titkos szavazás. A szavazásban minden jelenlevő részt vesz, az eredmény pedig egyértelmű: sisaknak ismerik el a tárgyat. Remek ontológiai tréfa!

Don Quijote szerelmes Dulcineába. Egyetlenegyszer látta, futólag, vagy talán egyszer se. Szerelmes, de, mint maga mondja, „*csak azért, mert a kóbor lovagoknak kötelessé-*